

«زگهواره تا گور دانش بجوی» پیامبر اکرم(ص)

نام و نام خانوادگی:		شهرستان زابل		نام دبیر:	
نمره به عدد		تاریخ و ساعت امتحان:		امضا و تاریخ:	
نمره به حروف		پایه یازدهم		مدت: ۷۰ دقیقه	
نمره تجدید نظر:		رشته: علوم انسانی		آزمون درس: علوم و فنون ادبی	
		ساعت:			

دانش آموزان عزیز لطفا با خودکار آبی در همین برگه سوالات را پاسخ دهید.

۵/۰

تاریخ ادبیات (۲ نمره)

۱- جاهای خالی را با واژگان مناسب پر کنید.

الف- مثنوی «جمشید و خورشید» به شیوه نظامی را ..... سروده است.

ب- واقع گرایی از ویژگی های اصلی شعر ..... است.

۵/۰

۲- هر یک از موارد گروه «الف» در جدول زیر مربوط به کدام یک از شخصیت های گروه «ب» است؟ (توجه در گروه ب یک مورد اضافی)

گروه الف	گروه ب
از شاعران دوره قرن دهم است و در سرودن شعر مذهبی و ترکیب بند عاشورایی زبانزد است.	صائب تبریزی
وی شاعر قرن یازدهم که لقب «خداوندگار مضامین تازه شعری» را گرفته است.	شمس قیس رازی
	محتشم کاشانی

۵/۰

۳- عبارات درست را با (ص) و نادرست را با (غ) مشخص کنید.

الف- جریان شعری مکتب وقوع نتیجه چاره اندیشی شاعران برای رهایی از تقلید بود. ( )

ج- یک دلیل احساس نگارش کتاب فرهنگ لغت در دوره هندی دور بودن مراکز ادبی هنر از ایران بود. ( )

ب- اقدام فرهنگی شمس قیس رازی ربع رشیدی در تبریز بود. ( )

۵/۰

۴- بعد از حمله ی مغول و خدشه دار شدن غرور و احساسات ملی ایرانیان کدام مورد رواج بیشتری یافت؟

الف- رواج توجه به دنیا

ب- اعتقاد به قضا و قدر

ج- شادی گرایی

د- غم گرایی

۵/۰

سبک شناسی (۲ نمره)

۱- به سوالات زیر کوتاه پاسخ دهید:

الف- کدام قالب شعری به دلیل بی توجهی شاعران به پادشاهان و حاکمان در قرن هفتم تا نهم که در خدمت ستایش فرمانروایان بود کم رنگ شد؟

۵/۰

ب- کتاب «محبوب القلوب» دارای چه نوع نثری است؟

بقیه در صفحه دوم

صفحة دوم

۵/۰	<p>۲-در جدول زیر مقایسه ویژگی های فکری سبک خراسانی و عراقی را کامل کنید</p> <table border="1" data-bbox="142 136 1534 262"> <tr> <td data-bbox="142 136 841 178">عراقی</td> <td data-bbox="841 136 1534 178">خراسانی</td> </tr> <tr> <td data-bbox="142 178 841 220">.....</td> <td data-bbox="841 178 1534 220">ستایش خرد</td> </tr> <tr> <td data-bbox="142 220 841 262">رواج روحیه عرفانی و اخلاقی</td> <td data-bbox="841 220 1534 262">.....</td> </tr> </table>	عراقی	خراسانی	.....	ستایش خرد	رواج روحیه عرفانی و اخلاقی	.....						
عراقی	خراسانی												
.....	ستایش خرد												
رواج روحیه عرفانی و اخلاقی	.....												
۵/۰	<p>۲-کدام گزینه از ویژگی های سبک عراقی نیست؟ الف- تثبیت شدن جایگاه تخلص در غزل ج-روی آوردن ادیبان به صنایعی مثل معما پردازی ب-توجه شاعران به به علوم ادبی د-رواج قالب شعری غزل و قصیده</p>												
۵/۰	<p>۳-از میان گزینه های زیر، کدام یک از ویژگی های زبانی نثر سبک هندی <u>نیست</u> ؟ الف- کاربرد افعال با پیشوندهای متعدد ج- سست شدن ساختاری دستوری جمله ها ب- در آمیختگی نظم و نثر د- آوردن جمله های طولانی</p>												
۵/۰	<p>۴-چرا شاعران سبک هندی در دوره صفوی به اندرز، مضمون آفرینی و باریک اندیشی روی آوردند؟</p>												
۲	<p>موسیقی شعر (۶ نمره) ۱- در ابیات: الف-هرکه چیزی دوست دارد، جان و دل بر وی گمارد/هرکه محرابش تو باشی، سر زخوت برنیارد ب- سلسله موی دوست، حلقه یدام بلاست/هرکه در این حلقه نیست، فازغ از این ماجراست ۱-وزن واژه های هربیت را جداگانه بنویسید . ۲- کدام یک از دو بیت بالا وزن دوری دارد؟چرا؟</p>												
۲	<p>۲- باخوانش درست بیت« در هوایت بی قرارم روز و شب/ سر زیایت بر ندارم روز و شب» الف- مرز پایه های آوایی آن ها را مشخص کنید . ب-هر پایه را در خانه خود قرار دهید و خوشه های هجایی مصراع اول را مشخص کنید .</p> <table border="1" data-bbox="142 1417 1534 1648"> <tr> <td data-bbox="142 1417 490 1512"></td> <td data-bbox="490 1417 836 1512"></td> <td data-bbox="836 1417 1182 1512"></td> <td data-bbox="1182 1417 1534 1512">پایه های آوایی (دو مصرع)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="142 1512 490 1606"></td> <td data-bbox="490 1512 836 1606"></td> <td data-bbox="836 1512 1182 1606"></td> <td data-bbox="1182 1512 1534 1606"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="142 1606 490 1648"></td> <td data-bbox="490 1606 836 1648"></td> <td data-bbox="836 1606 1182 1648"></td> <td data-bbox="1182 1606 1534 1648">خوشه های هجایی مصرع اول</td> </tr> </table>				پایه های آوایی (دو مصرع)								خوشه های هجایی مصرع اول
			پایه های آوایی (دو مصرع)										
			خوشه های هجایی مصرع اول										
صفحة سوم													
۵/۰	<p>۲-وزن واژه معادل هر یک از خوشه های هجایی زیر را بنویسید. الف) -U- ب) -U-</p>												
۳-خوشه های هجایی واژه زیر را بنویسید.													

۵/۰	سحر گه :
۵/۰	۴- آرایش پایه ها در اوزان همسان تک پایه ای و دو لختی را در شکلی هندسی نشان دهید.
۵/۰	۵- کدام گزینه رکن سوم مصراع «سینه مالا مال درد است ای دریغا» است؟ الف- دس تی ذری ب- تی ذری غا ج- سی ن ما لا د- ای ذری غا
۵/۱	زیبایی شناسی (۶ نمره) ۱- در مصرع اول بیت زیر یک تشبیه وجود دارد ، ارکان آن را مشخص کنید و بنویسید کدام نوع تشبیه است ؟ اشک را چون لعل پروردن به خوناب جگر / دیده را سودا گر یاقوت احمر داشتن
۵/۰	۲- واژه «نرگس» در کدام گزینه در معنی نهاده (حقیقی) و در کدام گزینه به معنی نا نهاده (مجاز) به کار رفته است ؟ معنی و منظور ناهاده آن را بنویسید؟ الف - شربت قندو گلاب از لب یارم فرمود نرگس او که طیبب دل بیمار من است. ب- پر از غلغل و رعد شد کوهسار پر از نرگس و لاله شد جویبار
۱	۳- در بیت زیر یک استعاره بیابید و آن را به یک جمله تشبیهی تبدیل کنید- مشبه و مشبه به آن را بنویسید؟ آینه ات دانی چرا غماز نیست ؟ چون کمند نگار از رخس ممتاز نیست
۵/۰	۴- در کدام بیت استعاره به شکل تشخیص به کار رفته است ؟ الف - باغ سلام می کند سرو قیام می کند سبزه پیاده می رود غنچه سوار می رسد . ب- ای نسیم آرامگه یار کجاست ؟ منزل آن مه عاشق کش عیار کجاست ؟
۱	۵- در عبارات زیر کنایه ها را بیابید و بنویسید کنایه از چیست؟ الف- من مثل بقیه بچه ها نشانه می رفتم که به توپ بزنم اما پایم به توپ نمی خورد، بور می شدم بچه ها می خندیدند. ب- نقش بر آب می زرم از گریه حالیا / تا کی شود قرین حقیقت مجاز من ج- دامن کشان که می روی امروز بر زمین / فردا غبار کالبدت بر هوا رود د- بیه تیغم گر کشد، دستش نگیرم / وگر تیرم زند منت پذیرم
۵/۰	۶- در بیت زیر، مشخص کنید واژه «چراغ» در مصراع اول و دوم به ترتیب چه آرایه هایی ساخته است؟ در چراغ دو چشم او زد تیغ نامدش کشتن چراغ دریغ
	صفحة چهارم
۵/۰	۷- در بیت زیر یک واژه که مجاز است مشخص کنید و معنای مجازی (نا نهاده) آن را مشخص کنید؟ سر آن ندارد امشب که برآید آفتابی / چه خیال ها گذر کرد و گذر نکرد خوابی
۵/۰	۸- تشبیه گسترده ای بسازید که «دریا» <u>مشبه به</u> آن باشد .
۲	نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره) غزل زیر را بخوانید و به پرسش ها پاسخ دهید. نفس باد صبا مشک فشان خواهد شد عالم پیر دگر باره جوان خواهد شد ارغوان جام عقیقی به سمن خواهد داد چشم نرگس به شقایق نگران خواهد شد ای دل ار عشرت امروز به فردا فکنی مایه نقد بقا را که ضمان خواهد شد؟ حافظ از بهر تو آمد سوی اقلیم وجود قدمی نه به وداعش که روان خواهد شد

الف- قلمرو زبانی این غزل را بررسی کنید. (دو مورد)

ب- این غزل در چه سبکی سروده شده است؟ یک ویژگی فکری سبک این دوره را نام ببرید؟

ج - غزل را از دیدگاه زیبایی شناسی تحلیل کنید؟

۲- متن زیر را از کتاب تاریخ عالم آرای عباسی از نظر ویژگی های سبک هندی « زبانی و ادبی » بررسی نمایید.
از طبقة علية شعرا که ناظران مناظم سخن سرایی و پیرانه بندان سلسله معنی آرای دارند در آن هنگام در اردوی معلا و ممالک محروسه، شاعران سخنور و سخنوران بلاغت گستر بی شمار بودند در اوایل حال حضرت خاقانی جنت مکانی توجه تمام به حال این طبقه بود .

موفق باشید.

مای دررس
گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

تاریخ ادبیات (۱ تا ۴)

الف) سلمان ساوجی
 ب) اسبک

۲- دوره الف
 از سماع دوره قرن دوم که در سمرقند
 شعر نذول و ترکیب پیدا می‌شود
 اوزان نزدیک است
 خداوند و صفات نثره شعری

دوره ب
 صفت تبریزی
 محسن نسیب لاری
 محسن کاشانی

۳- الف) اص
 ج) غ ، آندیش زبان فارسی به دیگر زبانها (عربی، ترکی، عربی و...) رسید آن بوجه است.
 ب) غ ، لغتنامه فرهنگساز خواجهمیرزا رشیدالدین فضل الله عسکری بوده است.

۴- نرسیده به صبح است. بعد از علم در آنرا فحول نیز به سحران آید بخش و وجهها امور اخروی بیشتر می‌شود و برخی اندیشه‌ها، از علم بی اعتباری دنیا و اعتقاد به قضا و قدر رواج بیشتری می‌یابد.

سبک سناسی (۵ تا ۸)

۵- الف) قالب قصیده به دلیل روی تانین شاعران از حکیمان از رواج افتاد.
 ب) نثر کتب تجوید القلوب مصنوع است.

۶-

خراسانی	عراقی
تتایش خرد رواج در عهد چلو آوازی	ستایش عشق رواج در عهد عرفانی و اخلاقی

الف) دُرْهَ وَايَتِ اِبِي قَوْ رَا نَمِ اِرُو زُ سَبْ
سَرِ زِ پَايَتِ اِبْرِنَ رَا نَمِ اِرُو زُ سَبْ

(ب)

دُرْهَ وَايَتِ	بِي قَوْ رَا نَمِ	رُو زُ سَبْ
سَرِ زِ پَايَتِ	اِبْرِنَ رَا نَمِ	رُو زُ سَبْ
فاعلاتن - - U - -	فاعلاتن - - U - -	فاعلتن - - U - -

خوبه هر
مجازه اول

۱۲ - الف) - - U - - : مستعملن
ب) - - U - - : فاعلاتن

۱۳ - سحرگه ، - - U - -

۱۴ - معنی تدبیر ای : الف الف الف = □□□□
معنی لاجتبی : الف ب // الف ب = □□//□□

۱۵ - زین و پنج است

۱۶ - زیبایی شناسی

۱ - نوع تشبیه : تشبیه کسره ؛

اشک (تشبیه) - چون (ادوات تشبیه) - پرده (بخوان) حکم (دعوت تشبیه) - لعل (تشبیه)

۱۷ - الف) در معنی مجزی (ناخوان) ؛ نرس (چشم) www.my

ب) نرس در معنی حقیقه و خاده که همان گل است.

۱۸- آینه : استعاره از دل ؛ دل تو مثل آینه است .
بسته بسته

۱۹- بیت الف ؛ سلام کردن بیخ ایتم کردن سر ، پیدایش سبزه و لواره رسیدن غنچه تشخص هستند .

۲۰- الف) پوشیدن : بیخ شدن و مخالفت کردن
ب) نقوش برآب زدن : کار بخود و بحث کردن .
ج) رانیدن بر زمین راه رفتن ؛ ناز و غرور داشتن
د) دست نرفتن ؛ مانع شدن یا جلوه کاری را نرفتن

۲۱- در مصراع اول بسته و در مصراع دوم استعاره .

۲۲- سه مجاز از «عدد خیال» .

۲۳- قلب از همچون دریا است .

۲۴- الف) وجود لغات عربی چون : عشرت ، و رابع ، عقیق ... ① عدم بجز تکرار و تکرار لغت ② در کنار مفعول جمله
در آینه تشخص و تشخصات خودکهن

ب) رابع عقل در یک عراقی سروده شده است و این نیز در برخی های فکر و اندیشه رابع روحیه عرفانی و اخلاقی .

ج) تشخص ؛ مصراع دوم بیت دوم ، جم عقیق دکان اغویان یا ایتم بعد از افغانه بختی ، اس دل استعاره (تشخص)
قالب شعر عقل است .

۲۵- نثر ساده سبک هندو است . ۱- فراوانی لغات عربی ۲- قنای و لطافت در تمام تعریف و تشبیه ؛ پیرایه بندان
مثل : عقلا ، محسوسه سبک معنی آرای ، شاعران مخمور و مخموران بلاغت نثر
۳- آوردن جملات طولانی